

Asia: VN/9627/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

-

Häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva ehdotukset

Lausuntonne koskien häiriötilanteen määrittelyä

-

Lausuntonne koskien ehdotusta yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudeksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta oppivelvollisten ensisijaisuudelle poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 45 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 52 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ylioppilastutkinnosta annetun lain uudeksi 4 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain uudeksi 18 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain 4 §:n muuttamisesta

-

Lausuntonne koskien ehdotusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain uudeksi 26 a §:ksi

-

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ää koskevat muutokset

Lausuntonne koskien lain 8 §:ään ehdotettavia muutoksia

-

Ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Lausuntonne koskien lain 5 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 21 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 22 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 24 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntia koskevia muutosehdotuksia

PAM vastustaa ehdotusta ja moittii sitä poikkeuksellisen huonosta valmistelusta.

Laki ammatillisesta koulutuksesta määrää, että ”tutkinnoissa, koulutuksessa ja niiden järjestämisessä tulee ottaa huomioon työ- ja elinkeinoelämän tarpeet. Tutkintoja ja koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä, arvioitaessa ja kehitettäessä sekä osaamistarpeita ennakoidessa tulee tehdä yhteistyötä työ- ja elinkeinoelämän kanssa.” Työelämätoimikunnat ovat olennainen tapa toteuttaa lain kirjaus. Työ- ja elinkeinoelämän osallistuminen ammatillisen koulutuksen kehittämiseen tarvitsee tuekseen virallisen kansallisen rakenteen, muuten ammatillista koulutusta on mahdotonta kehittää paremmin vastaamaan työ- ja elinkeinoelämän tarpeita sekä yhteiskunnan odotuksia.

Työelämätoimikunnat varmistavat ammatillisen koulutuksen laatua näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin osalta seuraamalla valtakunnallista palaute-, seuranta- ja arviointitietoa ja tekemällä tarvittaessa vierailukäyntejä näyttöympäristöihin ja koulutuksen järjestäjille. Ne tuottavat vuosittain tietoa näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialalla ja toimittavat tiedot havaitsemistaan puutteista opetus- ja kulttuuriministeriölle. Ne ovat merkittävä

työelämäyhteistyön muoto ja tapa varmistaa alakohtaisen erityisosaamisen saaminen laadunvarmennusjärjestelmään sekä tutkintojen uudistamisprosesseihin.

Esityksen vaikutusarviot ovat luokattoman huonot eikä vaihtoehtoisia toteuttamistapoja ole esitelty, kuten hyvään lainvalmisteluun kuuluisi. Erityisen silmiinpistävää on, että jostain syystä vuosina 2024–2026 toimineen työelämäyhteistyön uudistamisen työryhmän toiminta ja sen loppuraportti (OKM 2026:37) on ohitettu kokonaan. Työryhmä tarkasteli pitkäjänteisesti työelämäyhteistyön ja työelämätoimikuntien uudelleenjärjestelyä, mutta sen esittämiä ratkaisuja ja vaihtoehtoja ei lakiesityksessä ole huomioitu. Herää kysymys, miten laadukasta lainvalmistelu voi olla, jos siinä ohitetaan juuri tätä nimenomaista asiaa varten perustettu työryhmä?

Esitystä perustellaan vain lähinnä siitä aiheutuvilla säästöillä. Kysymysmerkiksi kuitenkin jää mistä nämä säästöt hankintaan, kun työelämätoimikuntien – joiden jäsenet toimivat pitkälti pro bono -periaattella – tehtävät siirretään virkakunnan kontolle.

Täsmennykset toisen asteen lukuvuosimaksuja koskeviin säännöksiin

Lausuntonne koskien lukiolain 34 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettuun lakiin ehdotettava muutos

Lausuntonne koskien lain 3 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lehtimäki Nora
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry